RESIDENCE SUPERIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL

NĂM THỨ MƯỜI BA. = SỐ THỨ 242 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ SÁU 24 AVRIL 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 3104

HANOI

	Trong tỉnh	Ngoài tỉnh	Ngoại quốc
Một năm	9$00	9$00	12$00
Các tăng và Các công-sở	»	8$00	10$00
Sáu tháng	3$00	3$50	5$00
Ba tháng	1$50	1$75	2$50
Một tháng	0$50	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. I. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TELEPHONE N° 250

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 045 de largeur.
Une seule insertion . . . . . 0$ 50 la ligne
Par contrat annuel . . . . . 0$ 12 la ligne
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$ 12 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ 50 la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Mấy điều trông mong về kỳ thi sơ-học yếu-lược bắt đầu này

Theo nghị định ngày 18 septembre năm 1924, bắt đầu từ năm 1925 này mở ra kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược bản xứ. Các cậu học-trò đến tuổi được thi từ mấy bữa trước đã thấy nó-nức xôn-xao bàn nói và sửa soạn việc đầu đơn, chỉ còn đợi ngày khảo hạch. Vậy là từ năm nay mà đi chữ quốc-ngữ đã thành một nền học quan-trọng ở ba lớp dưới các trường Pháp-Việt, đó thực là một điều sửa đổi khôn khéo trong việc học, may ra sau này sự giáo-dục mau được phổ cập, về đường tiến-hóa cũng mong được bổ ích nhiều, thật là một điều đáng mừng cho tiền-đồ nước nhà vậy. Nhưng khi buổi mới bắt đầu, thể lệ chưa quen, cách thức chưa thuộc, tất còn có nhiều điều bất tiện cho các cậu con trẻ đi thi, trước khi thi thì nào lúng túng về chuyện làm giấy nộp đơn, tốn công tốn tiền mà lại sợ không kịp hạn, đến khi thi thì lại còn lo cách viết chữ quốc-ngữ chưa được am tường mà nhỡ ra bị hỏng; ký-giả xin kể qua những sự bất tiện ấy ra đây, trước là mong các địa-phương quan với hội-đồng để làm duyệt sau này lưu tâm xét đến, bớt điều phiền lụy và sự oan khuất cho lũ trẻ con ứng thí của ta, sau là mong những người có con em đi thi, dừng cho là việc tầm thường, không cần săn sóc đến, mà làm thiệt hại đến việc thi cử và việc học-hành của con em sau này.

Nguyên lệ định thi học-trò trường công và học trò trường tư, đơn xin ứng thí phải do ông chưởng-giáo trường mình chuyển đệ ra tòa Công-sứ hay là tòa Đốc-lý, còn người học riêng ở nhà, thì đơn xin ấy phải do lý-trưởng hay là phó-trưởng nơi mình ở nhận rồi chuyển nạp cho. Nhiều cậu trẻ con dem đơn đến nộp cho lý-trưởng hay là phó-trưởng, thì họ nói chưa được lệnh quan trên, họ dùng-dằng không muốn nhận; các cậu trẻ con ngẩn-ngơ luống cuống, đã không biết làm thế nào, mà lại còn lo loanh-quanh không kịp hạn. Vậy mong rằng các địa-phương quan xét thấu cái tình hình ấy, thông sức ngay cho các lý-trưởng và phó-trưởng biết mà tuân theo, cho con trẻ khỏi tốn tiền bạc mất thì giờ về nỗi đi về chầu chực.

Nguyên lệ định: bài thi âm tả, ai phải 5 phốt nặng thì bị loại ra. Xưa nay các trường tuy có dạy chữ quốc ngữ, nhưng cũng chỉ coi là một thứ chữ dùng để biên chép lăng xăng, không lấy gì làm quan-hệ cho âm, cách viết cũng đã nhất định, mà trẻ con theo học, vẫn còn quen thói cẩu-thả, không chịu lưu tâm suy xét, thành ra cách viết vẫn chưa tinh, tức như vẫn ch với tr, s với x, gi, d với r vần vần, biện ở xứ Bắc-kỳ nhiều nơi tiếng nói vẫn không đúng, ngày thường thi cứ theo tiếng nói mà viết, chẳng cần sợ ai bắt bẻ, cho nên chữ viết lại thường theo tiếng nói mà sai. Mới độ sáu bảy tháng nay ở các trường sơ-học, chương trình ba lớp dưới sửa đổi lại, các môn học toàn dạy bằng chữ quốc-ngữ, học-trò biện thời từ lớp sơ-đẳng trở xuống, tất phải có bằng sơ-học yếu-lược, rồi sau mới được thi các thứ bằng trên; đến cuối năm học này, nghị-định ấy đã thi-hành, kỳ thi bằng sơ-học yếu-lược đã bắt đầu ngay, mà các cậu trẻ-con vẫn giữ theo lối cũ, cách viết quốc-ngữ vẫn cứ mập mờ, gặp sao viết vậy, mà sai lắm cũng vẫn còn nhiều. Lại còn thế này nữa, ở xứ Bắc-kỳ ta, phần nhiều vì nói không đúng tiếng, cho nên viết hay sai vần, thì ám-tả chữ quốc-ngữ bây giờ, không những là người viết nên chú ý cho khỏi lầm, mà người đọc cũng nên chú ý đọc cho đúng thì người viết mới khỏi viết lầm. Vậy mong rằng hội đồng sát hạch bàn định cho kỹ càng, khi đọc cho học-trò viết, phải lưu ý mà tiếng đọc cho thật phân minh, cho người viết khỏi nghe sai mà viết lộn, đến khi điểm duyệt, tưởng cũng nên lượng sát mà rộng lượng dung thứ một vài phần; bây giờ việc thi quốc-ngữ mới là lần đầu, tưởng có cần-thận mà lại khoan dung như thế, thì học trò mới khỏi hồng oan. Còn những người có con em dự thi kỳ sơ-học yếu-lược này, tưởng nên luyện tập cách viết quốc-ngữ cho con em, mỗi ngày độ một giờ, đọc bài cho con em viết tập, gặp những vần *ch* với *tr*, *s* với *x*, *gi*, *d* với *r* vần vần, thì đọc thật đúng tiếng cho con em theo, rồi lại nhân một tiếng mà suy rộng ra các tiếng khác, chỉ dẫn cho con em biết phân biệt mà ghi nhớ lấy dần dần. Tuy bây giờ cũng đã ngột ngày, nhưng nếu lưu tâm săn sóc đến, thì sửa đổi cách viết cho con em cũng còn được nhiều. Xin đừng lấy làm việc không quan-hệ mà xem thường xem khinh, thì có ích về sự học cho con em mình lắm vậy.

Thấy kỳ thi sơ-học sẽ bắt đầu đây, những người nghĩ đến việc học-vấn ở nước nhà, có lòng mừng cho nền sơ học phổ thông thì càng muốn dò xét những sự chưa tiện, để cho lần thi bắt đầu này được hoàn thiện. Vậy ký-giả cũng xin lấy ý-kiến thiển cận mà bàn góp một vài lời, trước là mong các địa-phương quan cùng hội-đồng sát hạch, sau là mong những nhà có con em đi thi, nên lưu tâm đến, thi may cho trẻ con dự thi lần này, mà cũng giúp cho nền sơ-học phổ thông sau này nữa.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

Ngày 22 avril 1925

Dư-luận với lời tuyên-cáo của tòa nội-các

Báo *Figaro* nói như lời tuyên-bố của tòa nội-các, thì cái chính-sách chiến-đấu thế là định chí, nó ung không phải thế là tả-đảng liên-hiệp-đoàn tan đâu.

Báo *Gaulois* nói: Trong lời tuyên-cáo của tòa nội-các có hứa nhiều điều lắm, nhưng viển-vông lắm.

Báo *Journée Industrielle* rõ bầy đợi xem tòa nội-các thi-thố ra làm sao.

Việc lập tòa nội-các ở nước Bỉ

Tự do tả-đảng ở hai nghị-viện không nhận lời dự vào tòa nội-các.

Việc rối loạn ở nước Bảo

Trong 140 người bị hai tại nhà thờ ở Sofia mới rồi, có 14 viên trưởng-tá, 18 viên thượng quân quan, 8 viên quân quan, 31 viên tuần-quan nghị-viên và nhiều văn-quan.

Việc ở Maroc

Người Maroc đánh các châu ở đầu miền thuộc quyền Pháp, vào khoảng giữa đường cương-giới miền Tây-ban-nha và các đồn binh tiền đạo. Nhân-dân các châu ấy phải lui vào miền về quyền Pháp.

(*Havas*)

Ngày 25 Avril 1925

Tòa nội-các mới tại nghị-viện

Sau khi tòa nội-các tuyên bố chương-trình của dân nghị-viện quyết nghị bàu ngay đến các lời chất vấn.

Ông Caohin nói lời tuyên-cáo của tòa nội-các không hợp với cái chủ-nghĩa của ông tổng-lý tòa nội-các và ông chỉ-nghị sau chính-sách ngoại-giao.

Ông Castis Bertrand, ông Jean Goy và ông Taittinger tuy lời các nhà cựu chiến-binh tỏ tình bất phục việc ông Caillaux dự vào tòa nội các.

Ông Painlevé nói ông sẽ đi nhận cầm quyền chính là để đối phó với mọi nỗi khó khăn về đường tài chính ngay nay. Ông theo cái tôn-chỉ của ông Gambetta: «Dàng chánh đảng cần mình và cũng với chánh đảng của mình, mà cầm quyền chính cho được ích lợi cho cả nước.» Ông lại nói nay cần phải trù tính cho các khoản xuất nhập được quân-bình. Sau ông kết luận rằng nếu ta gắng sức làng ta-ngộ, thì ta sẽ qua được nước khó khăn ngày nay.

Ông Blaisot, về công-hòa dân-chủ liên-hiệp-đoàn chi-nghị cái cách kén chọn trong tòa nội-các.

Ông Briand đáp lại trong buổi ngày nay những việc quan hệ về cân-an nên bỏ cho nên quan-tâm lắm.

Ông Laudry, về đảng phản đối trần thuyết mọi lẽ và cái văn-đề các-ngân.

Ông Caillaux nói ông chỉ đáp lại ông cân quan-hệ về tài-chính, còn những cân khác ông không đáp lại. Việc tài-chính ngày nay rất là hỗn-độn phức tạp, ta phải xem xét mọi việc một cách cẩn trọng mới được, song ta cũng chớ nên thông thượng t ôm sự khó khăn ra làm gì.

Trước nhất tòa nội-các sẽ giữ gìn cho nền tài-chính ngân hàng không phải cho nhà nước vay thêm tiền nữa, sẽ trù tính cho nghị-viện chóng ung chuẩn số chi thu và đến tháng juin này sẽ độ trình nghị-viện số chi thu về năm 1926, mà số chi thu ấy tòa nội-các sẽ tính toán cái khoản cho được quân-bình. Sau sẽ có một cuộc đại thi-thố về đường tiền-tệ để chỉnh-đốn lại nền tài-chính trong nước.

Ông Briand đáp lại ông Fabre về cái vấn đề báo-an có nói ông muốn nói theo cái chánh sách ngoại giao của tòa nội-các trước. Ông lại nói cái chánh sách hay nhất ngày nay, là phải liên lạc luôn luôn với đồng minh lật quốc và muốn thi thố điều gì cũng phải bàn với các nước ấy cho hợp ý đồng tâm với nhau. Ông nói các hiệp ước của hội Vạn-quốc rất là quan trọng, vì có các hiệp ước ấy thời nước Pháp mới khỏi phải dùng vào cái địa vị cô-lập. Ông có ý lại điều đình với các nước Đồng-minh về cái vấn đề bảo an, và việc thi hành cái giao ước. Còn việc điều đình với nước Đức ông nói rằng là thế nào cũng có nhiều điều rắc rối. Ông kết luận rằng nước Pháp cần phải được yên ổn, để mà làm ăn.

Tối dân nghị viện bỏ 304 phiếu tỏ lòng tín nhiệm, số phiếu phản đối là 247.

Nguyên lão nghị viện đối với lời tuyên cáo của tòa nội các tỏ ra ý không nhiệt thành. Nguyên lão nghị viện sẽ họp hoãn kỳ đến ngày, nghe ông Caillaux đọc lời tuyên bố chính-sách. Hôm nay tòa nội các đệ trình thứ dân nghị viện sổ chi-thu tạm thời về tháng Juin.

Ngày hôm nay tại thứ dân nghị viện tuyên ủy nghị trường, chỉ có một mình ông Herr ở tả ứng cử.

Đã đề cử ông Herriot vào hội-đồng bình giám.

(*Indopacifi*)

Ngày 23 avril 1925

Người ta còn hay nhanh hơn được nữa không

Washington, 20 avril. — Mấy nhà giải phẫu về sở bảng-kê ông của bịnh gia có nói các xét coi ảnh-hưởng của hấp lực đối với thân thể của người ta và đối với sự lưu hành của mạch máu, thì người ta hay nhanh đến như ngày nay đã là cực điểm rồi vậy.

Một chất tốt hơn quang chất

New York 20 avril. — Viên phóng-sự ở Bait more của báo New York Times có nói trong một tờ trình của bác sĩ Viglin có nói chất Radium là một chất 180.000 lần mạnh hơn quang chất. Cái tinh-giá đáng 5.000.000 dollars một once, nhưng chất ấy mạnh làm đáng được lợi hơn quang chất nhiều.

(*Cavite*)

TRONG 40 NĂM MỘT NGƯỜI GIẾT ĐƯỢC 1.200 CON CHÓ RỒNG

Ở bảo hộ nhân Minnesota (Hoa-kỳ) có một truyện báo tin cho con một cách bất ngờ.

Số là 40 năm trước đây, M. Davis là luật-sư ở Brace có một đứa con gái lên 7 tuổi trong khi đi học đi qua một cái sừng bị chó rồng ăn thịt mất.

Từ đấy M. Davis bèn bỏ nghề luật sư, hết sức tảo trừ loài chó rồng trong xứ ông ở. Ở châu ấy có lệ thưởng người giết được chó rồng, nhưng ông không nhận tiền thưởng bao giờ, vì ông ra tay trừ giống ác thú ấy là để phụ thù cho con chứ không phải vì tư lợi.

Trong bốn chục năm giới, ông giết cả thảy được 1.200 con chó rồng. Hôm nay ông người sáu mươi tuổi, mới đây ông có tuyên bố rằng châu Minnesota không còn con chó rồng nào nữa.

NGƯỜI THỌ NHẤT THẾ-GIỚI

Ai là người thọ nhất thế-giới? Điều ấy cũng khó lòng biết được. Người nước Serbie có nói người thọ nhất thế giới là một người ở nước Ấy sinh năm 1840 mà hiện nay còn sống. Nhưng người ta lại nói có một người Karde tên là Noro, sinh ở Balin năm 1775 hiện ray còn sống. Người ấy năm nay 150 tuổi, con cái không còn ai cả, một con trai người ấy mất năm ngoái cũng đã 92 tuổi.

Ta cũng nên nhắc lại rằng bác sĩ Poiet m mất ở Lorraine trong năm 1826, cũng sống được 140 tuổi. Ngày trước hôm bác-sĩ mất, bác-sĩ còn mổ cho một người đau, lành lẹn như thường.

VĂN UYÊN

Đêm khuya đọc sách

Bạ ngọn nguồn sinh-hoạt đời trước hẻ,
Để đun âm ỷ rằng tai nghe.
Trông « gương thế-sự » thêm hoàn ngẫm,
Ngắm « cuộc tang-thương » lại chán phè.
« Duyện nợ ba sinh » xin chớ phụ,
« Boen trường một kiếp » thấu cho nhe!
Buồn tình xếp sách đoan đi ngủ,
Rủ tiếng gà đan đã tỉnh te.

Bắt khách đêm xuân

Bắt khách đêm xuân khéo khéo là,
Phòng không riêng nỗi nặng sầu ta.
Sương tràn cành liễu long lanh lá,
Tuyết nhỏ bông đào lấp lá hoa.
Đi gió, về trăng sao lạnh lẽo,
Chị hằng hữu ý khéo làm la.
Ng[illegible] thân hỡi thôi cùng thôi xót,
Nào biết ai đây kẻ mặn mà.

Nhớ bạn

Người nhớ ta, ta lại nhớ người,
Đi bên đó nhớ đa nào người.
Trông vời Đồng-hải xa xa tít.
Gửi nhắn thăm ai gọi mấy lời.

Thanh phong, Ng-ngọc Cáo.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Ngày tháng 2 năm Bính-dần thứ 6, người em tôi có viết văn-tự vay của một người ở làng khác một món tiền 30 đồng. Văn-tự hẹn 6 tháng thì giả, mà lãi thì y như quốc-lệ. Khi đúng hạn tháng-bẩn quá chưa giả xong, thành món nợ ấy đến tháng tư đó đến nay, kể thì già 4 đồng, khi thì già 6 đồng, cộng lại đến hơn 60 đồng-rưỡi, mà nợ vẫn hoàn nợ, giả bao nhiêu nhà nợ cũng cứ lính vào lãi thôi, chứ không khấu gốc cho (tác giả chủ nợ không cho biên-lai mà cũng không cho giữ văn văn-tự) như thế lấy làm chưa xét lắm, vậy nay có tới viện lấy cái văn-tự ấy đã quá hạn mà chỉ kể công giả được không?

Lệ nhà-nước định tư-nhân lại cho tư nhân vay thì lãi được lấy mỗi đồng bạc trong một tháng mấy phân, xin ngài làm ơn chỉ bảo rõ rằng cho vạn tạ.

TRẢ LỜI. — Trả dân mà không lấy biên-lai thì thật là khó lắm. Người mắc nợ không tới viện lẽ là quá hạn rồi mà không giả được. Nếu những khi giả vẫn lấy có người chứng kiến tới thế viện cũng xong. Nếu người chủ nợ nhận là đã thu nhất định số vật ấy thì cũng thôi đi được.

Theo như chỉ-dụ của Hoàng-thượng ngày 15 novembre 1913 thì lãi mỗi năm được đến 12 phần là cùng (nghĩa là mỗi tháng một phần).

MẤY NGƯỜI KỲ DỊ

Mới đây một nhà xiếc Hoa-kỳ có mộ được mấy người kỳ dị.

Một người 24-tuổi tên là Albert năm nay 23 tuổi, cao 2 m. 09. Một người ở Á-cauiơ tên là Tom, năm nay 20 tuổi chỉ cao được 90 phân. Một người tên là Tom Jon 28 tuổi cân nặng được 745 livres. Một người tên là Mite, 18 tuổi, chỉ được có 15 cân. Bốn người kỳ dị trên là thế-giới hiếm có vậy.

VIỆC HANOI

Thời-tiết	
7 giờ	24 độ
15 giờ	26 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.		11$ 90
	nhì, —	10 92
	ba, —	10 10
Thóc hạng nhất,	—	7 95
Bắp nếp	—	8 95

Giá-hạo. — Kể từ ngày 23 Avril 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 65.

Thị giá quốc-trái. — Ngày 22 Avril 1925: 45.20. — 55. — 47,10. — 46,75. 57,50.

Tin tàu. — Tàu *Songbo* khởi hành ở Haiphong đi Hong-kong qua Pakhoi và Hoihao ngày 1er tháng 24 Avril hồi 6 giờ.

Tàu *Hanoi* mang thư đi Hongkong Sontay Pak-ni Haiphong và Fort-Bayard đến ngày chủ-nhật 26 avril rồi 28 giờ ở Haiphong sẽ khởi-hành. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút 15 25 avril.

Bầu-cử nghị-viên thành-phố. — Còn có mười hôm nữa đến kỳ bầu-cử, mà hôm nay vẫn chưa thấy các ông ra ứng-cử vận-động gì cả.

Lệ bầu bốn vị, thường thì các ai ứng cử hay lập thành phe cánh, mà lần này thì lạ đặc, nghe chừng như chưa có phe nào đã số.

Báo-quán chủ-nhiệm Nguyễn-văn Vĩnh, ông với nhà đồng-nghiệp là ông Phạm Quỳnh, thấy lần này tranh-cạnh ít như thế, và bà con lại nhiều ông đến khuyến nhủ, nên ra mà giáp việc thành-phố, cho nên cũng xin ra ứng-cử, mong rằng người đồng-thành thân-cũng cho.

Còn các ông khác ra ứng-cử thì bản-quán vẫn thành-thật xin những ông sau này:

Ông Lê-văn-Phúc,
François Nguyễn-huy-Mật,
Trần-viết-Soạn.
Vũ-huy-Quang,

Các bản đây bổ cho sốt, chứng bản-quán mới được biết có thế, vậy xin ông nào ra ứng-cử, ngỏ ý cho biết, để bản-quán đăng lên báo-trương, cho các nhà đọc-báo được biết.

Quan Toàn-quyền Merlin đã xuống tàu. — Như lời báo báo đã đăng hôm qua, quan Toàn-quyền Merlin đã xuống tàu *Azay-le-Rideau* chiều thứ tư 22 avril hồi Saigon hồi 17 giờ.

Tại phủ Toàn-quyền. — Quan Toàn-quyền Merlin đã nhường tạm thì quan Morguillot để lên nhận chức quyền Toàn-quyền từ ngày hôm nay. Văn phòng quan Toàn-quyền Merlin đã có những quan nay:

Quản-lý văn phòng: quan sai-tri Alberti; chánh văn phòng: quan sai-Bary kiêm sung chức bồng-ý phó Thống-sứ; phó văn phòng: quan p. sai tri Manan.

Trong ngạch sai-tri. — Có tin rằng quan sai-tri Griffon ở Nguyên Công-sứ Nam-định sắp ở Phủ Lý lên Bồng-ý phó Thống-sứ thay quan sai-tri Bary.

Việc Đinh-quang-Chiểu. — Quan Tuần-hạt Nam-an Bắc-kỳ xét việc Đinh-quang-Chiểu người tri phủ Yên-thế xin tới thẩm lại án phạt 20 năm khổ-sai về việc giết chết sáu mạng thì nay ngài đã ký nghị-định cho tái thẩm rồi, vì có mấy cái giấy của bọn tù vượt ngục ở Thái-nguyên bị xử từ độ trước có thể chứng minh rằng Phủ Chiểu bị oan. Như thế thì nay mai tòa Thượng thẩm lại gọi cho một hội-đồng khác hội-đồng lần trước xét lại những chưa rõ vào ngày nào.

Mới đây một bạn đồng-nghiệp Pháp nói rằng việc ấy còn phải đợi tòa Phá-án Pháp quyết nghị đã nay lại có một bạn đồng-nghiệp Nam cũng nói rằng những giấy má gửi sang Pháp đợi chuẩn-y cho tái thẩm rồi mới được xét lại. Điều đó có lẽ các quí đồng-nghiệp lầm thì phải, vì việc Đinh quang-Chiểu phải xử tại tòa Thượng-thẩm Nam-án tức là tòa án đệ tam cấp thì không có can thiệp gì đến tòa Phá-án Pháp là một viện chỉ xét lại các án của các tòa án Tây mà thôi, còn việc Nam-án thì chỉ ở trên tòa án đệ tam cấp (tức là tòa Thượng thẩm) là cùng. Sau nữa lại có tin rằng nay mai Đinh quang-Chiểu sẽ được tạm tha. Tin ấy cũng khả ngờ lắm. Vì Đinh-quang-Chiểu là tội-nhân đã thành án rồi, chứ không phải là người mới bị cáo.

Những nơi cổ-tích của Đông-dương. — Những bất động-sản và đồng-sản của quốc-gia Pháp ghi trong biểu sau này thì kể vào các nơi cổ tích của Đông-dương và phải bảo-hộ theo như chỉ-dụ ngày 23 décembre 1924, nhưng đợi quan Thượng-thư thuộc địa duyệt y rồi mới thi hành.

1. Thành Hà-nội: cột cờ nhà Lê, cửa chính Bắc của thành cũ bị Francis Garnier bắn năm xưa; Đoan-môn; tam cửa cũ ở trại pháo-thủ bây giờ; sáu bực trạm đi lên trại pháo-thủ, một cái đầu rồng ở dưới thư-viện trại pháo thủ; một cái chuông đồng và một cái sân thần-công chạm dùng để cái chuông ở ngay cửa vào các xưởng trại pháo thủ.
2. Thành Bắc-ninh làm năm 1825.
3. Di-tích thành Lạng-sơn.
4. Thành Quảng-yên làm từ đời Gia-long.
5. Thành Sơn-tây,
6. Thành Thái-nguyên.
7. Thành Tuyên-quang.

PHIM ẢNH TÀU
TẠI RẠP CHỚP BÓNG CINÉMA PATHÉ
Thứ Sáu, thứ Bảy, Chủ-nhật
(24-25 và 26 Avril 1925)
Chiếu phim ảnh Tàu
Chuyện Tàu — Người Tàu đóng trò
Rất hay — Rất lý thú!!!
và rất vui.
Nên xem!!! Kẻo hoài!!!

Xà-phòng « GADY »
có chất Glycérine
Mỗi bánh : 0$20
BÁN TẠI:
Hiệu Bào-chế MONTÈS, Hanoi

Các giáo-viên bực cao-đẳng tiểu học. — Cái số giờ các giáo-viên bực cao-đẳng tiểu-học bản-xứ phải làm việc trong một tuần lễ định là 22 giờ. Từ nay trở đi, hễ làm quá cái số 22 giờ ấy rồi thì mới được lĩnh khoản phụ-cấp 2 đồng một giờ kể thêm.

Các giáo-viên bực cao-đẳng tiểu-học bản xứ quản-đốc một trường Sơ-học nào thì mỗi tuần lễ cũng phải dạy học 15 giờ và không khi nào được dạy thêm giờ tính tiền phụ-cấp.

Một tin mừng cho hành-khách. — Hiệu *Vạn sinh* mới mua các xe ô-tô thật tốt ở bên Pháp sang, sắp cho chạy con đường Hanoi đi Phủ-lạng-thương rất đều từ cột đồng hồ bờ sông. Xe rất tốt, tài-xế rất liệu-luyện cẩn-thận thì thật là vạn phần an toàn vậy Tan-đến ở hiệu xe ô tô *Vạn-sinh*.

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Đến ngày 2 juin này, thì sẽ mở kỳ thi Sơ học Pháp (*Certificat d'Etudes Primaires Elémentaires, titre français*).

Các đơn xin ứng thí phải để đến nha Học-chính bản-xứ (*Direction locale de l'Enseignement*) hạn đến ngày 16 Mai là cùng.

Thi bằng Sơ-học Pháp Việt. — Kỳ thi bằng Sơ học Pháp-Việt (*certificat d'Etudes primaires franco-Indigènes*) năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 16 juin.

Các đơn xin ứng thi phải để đến nha Học-chính bản xứ (*Direction locale de l'Enseignement*) hạn đến ngày 20 Mai là cùng.

NHÀ ĐỂ CẨN THẬN
51, Phố Mã-Mây, Hanoi

Việc tư pháp trong năm 1924 (*Tiếp theo*). — Về việc Nam-án thì trong tờ trình của quan Chưởng-lý đại khái như sau này :

I. Các tòa án đệ nhất cấp

Năm 1924 số án về các việc trừng-trị ở các tòa án đệ nhất cấp xử công là 6 811 cái, mà năm 1923 thì chỉ có 5.658 cái, vậy là tăng lên 1,153 cái. Số án về việc vi cảnh năm 1923 là 10282 cái, mà năm 1924 là 13524 cái.

Số án về việc dân-sự ở các tòa án đệ nhất cấp xử năm 1923 có 870 cái mà năm 1924 có tới 2821 cái, vậy là tăng lên 951 cái.

Cứ xem công việc ở các tòa án đệ nhất cấp thì đã biết rằng các phủ huyện đã một ngày một hiểu hơn cái chức vụ của mình khiến cho tòa án tỉnh đỡ việc được nhiều.

Xét ra thì các việc về dân sự ở các tòa án đệ nhất cấp thấy tăng lên nhiều lắm, thực tỏ ra rằng người Việt-Nam đã tin các quan ở các tòa án ấy, từ việc tranh tụng cỏn con cũng không ngần ngại mà đưa nhờ các quan tòa ấy xử. Như vậy thì các tòa án đệ nhất cấp tiện lợi hơn, và đỡ tốn hơn các tòa đệ nhị-cấp nhiều

II. Các tòa đệ nhị cấp

Trong năm 1924 các tòa án đệ nhị cấp xử 6,566 cái án cả thảy, trong số đó thì có 2065 về dân sự.

Số án giam cứu cả thảy có 12,748 cũng gần như năm 1923 là 12.362.

Số án giết người, cướp, trộm cắp trong năm 1924 cũng gần tương tự năm 1923.

Năm 1923 có 78 cái án giết người.
Năm 1924 có 81 cái án giết người.
Năm 1923 có 81 cái án đánh người bị thương chết.
Năm 1924 có 69 cái án đánh người bị thương chết.
Năm 1923 có 175 cái án trộm cướp.
Năm 1924 có 285 cái án trộm cướp.
Năm 1923 có 1445 cái án trộm xoàng.
Năm 1924 có 1313 cái án trộm xoàng.

Năm 1924 các án về trộm cướp sở dĩ tăng hơn năm 1923 như thế, là tại các quan tòa đệ nhị cấp khép vào khinh tội hơn là năm 1923, bởi thế các tội về năm 1924 nặng hơn các tội về năm 1923. Trên lụt trong năm 1924 có lẽ cũng là cái nguyên-nhân của mọi sự trộm cướp ở một vài tỉnh chốn trung-châu. Tuy vậy số các trộm xoàng thì trong năm 1924 có giảm hơn trước.

Cũng như các tòa án đệ nhất cấp, về năm 1924 các việc về dân-sự xử tại các tòa án đệ nhị cấp tăng hơn năm trước nhiều: năm 1923 có 1551 việc mà năm 1924 những 2,465 việc, tăng hơn 50% việc; lấy thế thì có thể tỏ ra rằng đường kinh-tế phát đạt hơn nhiều.

III. Tòa án đệ tam cấp
(phòng lược-thẩm)

Năm 1924, tòa án đệ tam cấp làm nhiều việc quá và số án xử tăng lên rất nhiều. Về việc đại-hình năm 1923 xử có 130 cái, mà năm 1924 những 293 cái; về việc trọng-tội năm 1923 xử 891 cái mà năm 1924 những 1334 cái. Nhưng lại nên xét rằng cuối năm 1923 còn những 40 việc hình chưa xét mà cuối năm 1924 chỉ còn có 8 việc thôi. Sau nữa, số việc về dân sự năm 1923 xử có 229 việc mà năm 1924 xử những 295 việc, mà về cuối năm 1923 còn những 29 việc chưa xét, cuối về cuối năm 1924 thì chỉ còn có 13 việc chưa xét thôi. Tóm lại thì các việc ở phòng đệ nhị tòa Thượng-thẩm xét trong năm 1924 tăng hơn năm 1923 là 662 việc cả thảy.

Tóm lại mà xem thì trong năm 1924 về các việc Nam-án thật có tiến-bộ lắm. Các quan chánh án các tỉnh làm chức-vụ rất là cần mẫn. Nhất là các quan chánh-án các tỉnh miền trung-du thì chức-vụ lại càng nặng-nề hơn, mà các viên-chức giúp việc các tòa án ấy còn tiến bộ nhiều nhất là các người giúp về việc phiên-dịch.

Các quan phó chưởng-lý đã đi khám xét được nhiều tòa đệ nhị cấp và một phần tòa án đệ nhất cấp. Chính quan Chưởng-lý cũng đã đi xét một vài nơi, các ngài đã xét-nghiệm ra rằng việc Nam-án uy-quyền khiếm-khuyết nhiều, nhưng cũng đã tiến-bộ lắm. Việc dâng sớ lên Hàn ở các tuyên làm tốn thì giờ cho các người giúp việc ở các tòa đệ nhất cấp, việc giữ-gìn sổ sách chưa được tuật chỉnh-đốn, việc thi-hành án-văn các viên-chức tổng xã chưa làm hành được chu đáo.

Thế nhưng trong nhiều các quan tài đều đều thay các quan cựu tri công việ sẽ có tiến-bộ nhiều. Kể các án đệ nhất cấp thì có tòa án phủ Lâm-thao (tỉnh Phú-thọ) mà M. Bà thiên-Cơ, tri-phủ hạng nhì làm chánh án ở đấy, là ông việc đáng nên biểu dương để làm gương cho các tòa án khác nữa.

Nếu mong rằng ở các tỉnh trung-châu công việc hành chính của các quan tòa đệ nhất cấp sẽ được nhẹ bớt đi, vì rằng nhiều khi vì các công-việc ấy mà làm cho các quan tòa đệ nhất cấp trễ-nải cả việc án, cứ để cho các thừa-phái thay mình trong các việc khám-nghiệm, viết lấy khẩu-cung, là những việc không phải chức-vụ của thừa-phái làm được.

Cái kết-quả về công việc của các tòa Nam-án trong năm vừa qua thật có tiến tới và có thể cho là lượng bảo hơn trước được. Rồi ra việc học trong xứ một ngày một mở-mang, chắc sẽ còn tiến-bộ hơn nữa và sẽ làm cho sự thực-hành được dễ-dãi hơn nữa.

Ngũ chu-niên kỷ niệm. — Hiệu Đắc-bằng bán hàng rất, số 72, Phố hàng Bồ, Hà-nội, ra đời từ ngày 26 avril 1920, thấm thoát tới nay vừa được năm năm chẵn.

Mới được tin rằng đến hôm 26 avril 1925 tức là mồng bốn tháng tư ta này, cả thảy Khoáng-ngũ chu niên kỷ niệm, vậy xin có lời mừng cho hiệu Đắc-bằng đã thắng, bao nỗi khó khăn lúc buổi đầu, nay cũng đã có vững bền phát đạt.

Bản-report cũng nên mừng cho đồng bào mình đã có thêm được một phẩn lợi-quyền về-vang trong thương-giới.

Các cô đỡ cần biết. — Bao nghị định nói trong số năm qua nay còn lược như sau này :

Các cô đỡ bản xứ có bằng tốt nghiệp ở trường Tuốc, lòng sự tại Bắc kỳ thuộc về một ngạch gọi là ngạch các cô đỡ bản xứ của sở Y tế Bắc-kỳ (Personnel des sages-femmes indigènes de l'assistance médicale du Tonkin).

Được việc của các cô đỡ là đỡ và trông coi cho những đàn bà đẻ nằm tại các nhà thương hay nhà đẻ, không được lấy tiền và do các viên y-sĩ kiểm đốc. Hễ có lệnh của quan hành chính thì các cô đỡ cũng phải đến liện nhà những người đàn bà nghèo khó mà chửa à ông lấy tiền, nhưng chỉ khi nào cần kíp lắm thì mới phải đến nhà người ta chửa thôi.

Những hạt không có cô đỡ ra thấy thuốc bổ theo ngạch Tây Lay là vì cách giao thông khó mà không mời được thì các cô đỡ bản xứ cũng có thể được phép chữa cho các đàn bà Tây đẻ.

Các cô đỡ lại phải đi chứng thực những người đẻ và chứng đậu cho những trẻ con mới đẻ ở trong hạt mình. Phụ cấp về việc ấy mỗi tháng được sáu đồng.

Những người học tốt nghiệp ở trường Tuốc mà thi được bổ có cô thực tập hạng sáu, song những cô nào có bằng tiểu học Tây (B.E.) hay là bằng thành-chung thì có thể được bổ ngay làm cô đỡ thực tập hạng tư. Các cô đỡ bổ hạng Sơ học P. ap-Việt thì làm tuổi trong hạn 5 năm kể từ ngày 1er janvier 1925 có thể bổ ngay làm cô đỡ thực tập hạng năm. Những khoản tiền đỡ nghị định ngày 5 septembre 1923 cấp cho những cô đỡ bản xứ thì nay bãi đi.

Muốn bổ vào ngạch cô đỡ thì phải từ 18 đến 25 tuổi trừ ra trước đã tòng sự với nhà nước rồi để đến năm 55 có thể về hưu thì không kể.

Đơn xin phải định một tờ giấy cầu cước, một tờ tư pháp lý lịch, một tờ giấy kiểm hạnh, một bản sao cái bằng học đỗ, một tờ giấy thầy thuốc nhận thực về sức lực, tuổi như tờ cuối trên 18 years 1914.

Lương bổng của các cô đỡ có sinh sống tức thu và hai hạng thượng hạng từ 360 đồng một năm lên đến 996 đồng là cùng.

Hễ phạm lỗi thì phải trừ bổng như sau này :

1. Khiển trách ghi vào lí lịch.
2. Giáng một bực hay hai bực.
3. Cách chức.

Lại có thể phải cấm không được làm nghề đỡ để ở trong địa hạt Đông-dương như chỉ-dụ 16 avril 1924.

Cuộc đá bóng. — Đến chủ-nhật 26 avril này tại khu đất ở giáp thành sẽ có cuộc đá bóng của hội *Slade Haiphonnais* và hội *F. C. Hanoien* đấu với nhau. Bọn Haiphong mặc áo đỏ và Hanoi thì vẫn lục vằn đỏ

Đúng 3 giờ thì bắt đầu.

Bán một cái xe mô-tô hiệu « GNOME & RHONE » 4 mã-lực, 3 cấp nhanh chậm, 4 độ, đồng hồ kilométre. Hãi còn tốt lắm.
Hỏi tại phố Tràng thi, số 48 bis

Quan Đốc-tờ Bi-co-man
Có phòng khám bệnh tại phố hàng
Giò số 33 Hanoi

HIỆU BÀO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Hội Khai-trí Tiến đức. — Quan cai-trị Marty, quyền hội-trưởng hội Khai-trí Tiến đức, có đạt cho các ông hội-viên tờ cho-tri sau này :

Trong tờ đạt số 2 ngày mồng một tháng hai tây tôi đã tỏ bày cùng các ngài rằng hội ngoài thì các nhân-dẳng trong xã-hội Việt-Nam họp lại chẳng qua để thực-hành câu ngạn-ngữ : « Hợp-quần sinh thế-lực ».

Xét ở trong xã-hội An-nam ngày nay còn có nhiều việc công-ích lợi lao cần phải làm mà sức một vài người không thể nào làm nổi, phải họp nhiều người mới nổi.

Hiện nay hội ta cũng có thể cho là hội lớn nhất trong nước trên được Chính-phủ tin dụng, dưới được quốc-dân hoan-nghênh, thì ta nên đem cái thế-lực của ta mà chấn-trương xuống-suất hoặc phù-trợ tán-thành cho những việc có ảnh hưởng đến vận-mệnh nước Nam. Hội Khai-trí phải là, như tôi đã ngỏ ý cùng các ngài, — cái cơ quan tư-trợ cho các việc nghĩa. Các ngài cũng công-nhận cái chữ nghĩa ấy là chánh-đáng, nên có nhiều ngài viết thư biểu đồng-tình.

Nay hãy xin bắt đầu thi-hành cái chủ-nghĩa phù-trợ tán-thành các việc công ích ấy mà mở một cuộc lạc-quyên giúp trường Thể-dục Hanoi, xin các ngài vì nòi-giống mà ra tâm mỗ người một ít để trường ấy có đủ tiền dựng một lớp nhà xứng-đáng và hợp vệ-sinh, mua thêm đồ tập thể-thao, xây cất hồ để bơi-lội tập bơi và khuông-trương thêm ra để sau này thành cái kiểu mẫu cho các trường dạy võ trong nước, cũng như trường *Collège d'Athlètes* thành *Reims* bên Đại-Pháp. Số tiền kinh-phí về các công việc ấy ước độ bốn năm nghìn bạc (4 00 hay 5000 $).

Các ngài cũng biết rằng trường Thể-dục có một cái mục-đích rất tốt-tắt và rất hay là dạy cho bọn thiếu-niên Nam-Việt cái tinh thần mới mẻ-tiến, có khỏe mới học được, mới đem-dương nổi những công việc quan-trọng, mới mong cạnh-tranh được với người. Các nước Âu-Mỹ trong thể-dục ngang với tri-dục và đức-dục là vì các lẽ đó, nên số tiền chi về thể-dục ở các nước ấy mỗi năm kể có hàng mấy triệu. Người Nhật cũng qui sự thao luyện võ-công : nguy ở Bắc kỳ ta vẫn thấy người Nhật tập đấu kiếm hoặc vật nhau ở ngay trong nhà, vì bận bàn hàng không ra ngoài được.

Người An-nam lại cần tập thể-thao hơn người các nước. Sao vậy? Vì người An-nam là một giống người mỗi ngày thêm còn-cọc và yếu ớt hơn. Thử đến nhà Bảo-tàng trường Bác-cổ xem những áo giáp các cụ ngày xưa mặc những đồ khí-dụng các cụ ngày xưa dùng thì đủ biết rằng người An-nam vốn không phải là một giống người nhỏ bé, gầy còm như ngày nay. Cái bệnh hao-mòn chẳng dáng ghê, đáng sợ lắm ru? Thiết trường phí sự thao-luyện thì không có thuốc gì bài-trừ được: nó, mà sự thao-luyện ở Hanoi xem ra hoàn-bị lắm.

Trường Thể-dục dựng ở đốc Hàng-gà từ năm 19'9, trên một khu đất bai vun thước vuông, không-khoáng và tĩnh-mịch, vững không có chỗ nào hợp-cẩm hơn cho bọn thiếu-niên vầy vùng.

Hiện trường có một cái nhà chữa làm nhiều phòng: phòng sách, phòng giấy má và cả để cần học-trò phòng thấy thuốc khám nghiệm và bôp thuốc, phòng rộ tắ để quần-áo học-rò, phòng tắm Học-trò ở ngày một đông hơn, thành ra cả phòng đều chật hẹp và không được hợp vệ-sinh cho lắm.

Trước nhà có khu đất rộng để học-trò tập chạy, tập leo, tập nhảy, nhảy qua hố, qua dây, qua sự-tử-gỗ, tập ném quả tạ, ném đĩa sắt, ném mũi-mác, đại-khái những phương-pháp làm cho thân-thể cường-kiện chẳng thiếu thứ gì.

Cạnh khu đất rộng có một cái vườn có cột đu cho con-trẻ đến hơi và bé cái sân đánh bóng (tennis) ngày nào cũng năm sáu chục sinh-viên Cao-đẳng thi nhau trổ tài. Trông ra trước mặt thì thấy bãi cỏ thênh thang tựa hồ như một tấm thảm nhung xanh thước vuông, bốn bề rào-rậu sạch-sẽ: ấy là chỗ đá bóng (*foot-ball*). Sau

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Số 172

THỦY-HỬ

ROUYÊN-ĐỒ-MỤC dịch thuật

... Tống-giang phàn-nàn kêu khổ Toán quân ấy nào phải ai đâu, một vị hảo-hán đi đâu, tức là *Xích-phát-qui Lưu-đường* đó. *Lưu-đường* cùng bốc năm mươi người kéo ra, định đến giết chết ái tên công-sai. *Trương-thiên* và *Lý vạn* run sợ, liền qui xuống đất mà van lạy.

Tống-giang vội vàng hỏi *Lưu-đường* rằng :

— Bây giờ tướng-quân định giết ai thế ?

Lưu-đường nói :

— Đám-bẩm đại-huynh ! Không giết hai tên công-sai này thì còn để làm gì !

Tống-giang nói :

— Tướng-quân không giết làm gì cho bẩn tay, xin đưa đao đây để cho tôi giết.

Hai tên công-sai chỉ lưỡng-cuống kêu-van. *Lưu-đường* trao lưỡi đao cho *Tống-giang*. *Tống-giang* cầm lấy, rồi hỏi *Lưu đường* rằng :

— Tướng-quân vì cớ gì mà lại muốn giết hai tên công-sai ?

Lưu-đường đáp rằng :

— Chúng tôi vâng tướng-lệnh ở trên sơn-trại sai người đi dò-la tin-tức đại-huynh, hễ rằng đại-huynh bị giam, để toan kéo về huỷ-hoại *Vận-thành* để phá nhà ngục. Sau lại nghe tin đại-huynh ở trong ngục, không hề phải chịu sự khổ-sở, mà sắp đem đầy ra *Giang-châu*. Các vị đầu-lĩnh sợ đến nhật đường, cho nên để chúa quân ra khắp mấy mặt, để định mời đại-huynh lên núi. Cớ sao đại-huynh lại không cho giết hai tên công-sai này ?

Tống-giang nói :

— Điều ấy không phải anh em có lòng vì tôi, chính là thêm tội vào cái tội hiệ trung bất hiếu. Nếu cường-bách tôi như thế thì thật hại tôi, chi bằng tôi liều chết cho rồi,

Tống-giang liền cầm lưỡi đao toan đâm cổ tự tử. *Lưu-đường* vội vàng ôm lấy mà bảo rằng :

Sao đại-huynh lại nóng nhẩu thế

Nói xong, tức thì giật lấy lưỡi đao. *Tống-giang* nói :

Nếu anh em có lòng yêu tôi thì cứ để cho tôi đi đến *Giang-châu*, khi mãn hạn rồi, tôi được thả về, bấy giờ sẽ lại cùng nhau gặp-gỡ.

Lưu-đường nói :

— Việc này tôi không dám chắc. Đại-huynh đã dạy như thế thì hiện có *Ngô* quản sự và *Hoa* trại-chủ cũng đem quân đến đại-huynh ở trên con đường lớn kia, tôi xin tức khắc sai người gọi đến đây để cùng thương-nghị.

Tống-giang nói :

— Tôi chỉ biết nói một câu như thế, còn tùy ý anh em thương-nghị với nhau.

Quản-lãnh đi báo. Một tức đã thấy *Ngô dụng* và *Hoa-vinh* mỗ người cưỡi một con ngựa, theo sau có mấy mươi kỵ binh đã đi tới nơi. Hai người trông thấy *Tống-giang*, đều xuống ngựa cái chào.

Hoa-vinh liền nói :

— Sao không thảo gông cho đại-huynh.

Tống-giang nói :

— Hiền-đệ chớ nên nói như thế ! Cái này là pháp-luật của triều-đình, sao ta lại dám thiện-tiện mà đặng đến.

Ngô dụng mỉm cười, rồi nói :

— Tôi đã hiểu ý đại-huynh rồi. Khó chi điều ấy, chúng tôi không giết đại-huynh ở sơn-trại là xong, nhưng *Triều* tiên-sinh vẫn đã lâu không được gặp mặt đại-huynh, lần này đang muốn cùng đại huynh bàn mấy câu làm phúc. Vậy xin mời đại-huynh lấy vào trong sơn-trại ngồi chơi một chút, sau sẽ lên đường.

Tống-giang nghe lời, liền nói :

— Chỉ có tiên-sinh mới biết bụng cho *Tống-giang* này.

Nói xong, lại đỡ hai tên công-sai dậy mà bảo rằng :

— Các ngươi chớ lấy làm lòng ! Chẳng thà tôi chết thì thôi, chứ không bao giờ tôi lại dám để cho các ngươi phải bị lụy.

Hai tên công-sai nói :

— Bẩm giờ thì chúng tôi chỉ trông cậy ở trong tay ông, xin ông cứu cho.

Cả bọn cùng kéo nhau đi. Đi đến bên bờ sông, đã thấy có thuyền đợi đấy, chờ vào trong nói. Vào đến chân núi, có người không biện đưa tới *Đoạn-kim-đình*. Bọn Âu-la mời *Tống-giang* ngồi nghỉ tại đấy, rồi đi tìm các vị đầu-lĩnh đến để nghênh-tiếp *Tống-giang*. Khi lên đến sơn-trại, bọn họ nhà *Tụ-nghĩa-sảnh*, cùng nhau làm lễ tương kiến.

Triều cái tự xưng *Tống-thanh* mà rằng :

— Từ khi ở huyện *Vận-thành* anh em chúng tôi nhờ được đại-huynh cứu nguy cho, liền nhau đến đây, chẳng ngày nào không tưởng nhớ đến cái ơn to lớn ấy. Hôm trước đại-huynh lại dẫn-tiến cho các vị hảo-hán tới đây, khiến cho thảo-trại này được thêm sáng-sủa, chúng tôi nghĩ không biết lấy chi mà báo đáp cho được.

Tống-giang nói :

— Tôi tuy chỉ cùng đại-huynh trong biết, vì việc giết chết Diêm-phu, phải bỏ nhà trốn đi trong mấy năm trời. Vừa toan vào đây thăm đại-huynh thì bỗng gặp *Thạch-đường* ở một cái tiệm-điếm, tạo ho bức giả-thư, trong nói tôi ăn-phụ tôi đã tạ thế, không ngờ lại là bởi thân-phụ tôi sợ tôi đi theo cái vị hảo-hán, cho nên bảo viết bức thư ấy để gọi tôi về. Nay lời dẫu bị bắt, nhưng đến đâu cũng có người cho vào, không bị trọng-thương, được đầy ra *Giang-châu*, cũng là một nơi đất lành không ngại. Bây giờ đại-huynh cho gọi, tôi phải vào đây bái-yết, ngặt vì thân-phụ tôi ốm liệt, không dám chậm trễ, vậy xin đại-huynh cho cáo từ,

Triều cái nói :

— Vội-vàng như thế kia à ! Hãy xin dốn ngồi một chút.

Triều-cái cùng *Tống-giang* hai người ngồi ở gian giữa. *Tống-giang* lại bảo hai tên công-sai bảo coi ghế chéo ngồi tại sau lưng, không để một bước nào dời đi chỗ khác.

Triều-cái gọi các vị hảo-hán đến bái-yết *Tống-giang*, rồi chia nhau ngồi hai dãy hai bên. Triều đầu-mục đứng rót rượu, *Triều cái* bắt đầu cất chén mời, sau đến quân sư *Ngô-dụng* cùng *Công-tôn-thắng*, cuối cùng đến *Bạch-thắng*.

Rượu được mấy tuần, *Tống-giang* đứng dậy từ tạ mà rằng :

— Thế này cũng đã tỏ rằng anh em có lòng yêu mến tôi lắm, nhưng tôi là một kẻ tội-phạm, quyết không dám chậm trễ ở đây, vậy xin cho tôi được cáo từ.

Triều-cái nói :

— Sao đại-huynh lại lo-lắng như thế ! Nếu đại-huynh không muốn hại hai tên công-sai này thì cho chúng là nhiều tiền bạc để bảo chúng về, cứ nói là bọn chúng tôi ở *Lương-sơn-bạc* này kéo ra cướp lấy đại-huynh, như thế thì tiết chúng cũng không dám nói bậy tới.

Tống-giang nói :

— Đại-huynh nhớ nói câu ấy. Nhưng thế không phải đại-huynh mà lòng yên tôi, chính là làm cho tôi khổ-sở. Trong nhà tôi trên có cha già, tôi chưa từng báo-đáp được chút gì cả, khi nào tôi dám trái lời anh em-khẩn, để di-lụy đến người. Hôm trước tôi xin lên cao-sơn, muốn cùng anh em vị hảo-hán vào đầu với đại-huynh, cũng may lòng trời giam-giữ, khiến tôi được gặp *Thạch-đường* ở trong tiệm mà về tới nhà...

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
May mắn-sec.
16 chân kính
Một đồ kim
có chất lượng
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
32, Phố Paul Bert, — HANOI

Thứ sữa tối thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Conté *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cần dùng tốt cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :
COMPTOIRS COLONIAUX CHIBIS
Haiphong. 2220

子獅號正泰金
茶名
CHÈ ĐẬU XUÂN SỚM

Bản-hiệu có nhiều các thứ chè đậu xuân rất tốt được các nước lân lương. Hiện này có hai thứ chè Như-ý và Tam hỉ « Liên-tâm đậu xuân ». Xin các ngài quang-cố cho những chè như sau này :

Chè Như-ý	Chè Tam-hỷ
Chè Ngũ-phúc	Chè Tuiên-thai
Chè Minh-thái	Chè Tam-nguyên
Chè Kim mẫn	

Những thứ chè đậu xuân này là những thứ chè thượng hạng chỉ có bản-hiệu sang trước hơn cả mà bán đã được nhiều các ngài công nhận. Vậy bản-hiệu xi kính mời các ngài chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm hân-hạnh lắm.

Kính trình
KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.

Pilules Antidysentrique

Thuốc lị rất thần-hiệu đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.
Mỗi ngày uống 10 viên
Mỗi lọ giá : 0 $ 60
BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS
HANOI

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau **thường** *phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cần thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế* **nào**, *tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :*

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhám, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0 $ 90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, *Phố Paul Bert có bán.*

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

càng đến một cái ao. Khi nào nhà trường có tiền sẽ đào to thêm và xây thành một cái bể, để dạy bơi, dạy lặn.

Trường Thể-dục hiện có gần 600 học-trò từ 9 đến 20 tuổi, chia làm 5 lớp tùy theo sức và tuổi học-trò, mỗi lớp có một giáo sư. Ông Trịnh-v-Hợi kiêm việc dạy thể thao và dạy theo những « Pương pháp tự-nhiên của quan võ Hébert » Ngoài giờ lập lại có giảng cách-trí vệ sinh.

Có cả lớp người lớn từ 20 đến 50 tuổi toàn là các ông làm việc các công-sở, các nhà thầu-khoán các nhà buôn, ai cũng đều chịu khó tập lắm.

Việc quản-trị và kiểm-đốc do một hội đồng có chín ông. Mỗi tháng nhà trường chi hơn trăm bạc, những khoản chi-thu đều có sổ-sách rõ ràng và do quan giám-binh Bolnal đặc-biệt quản Thống sử kiểm-duyệt.

Thường-niên Chánh-phủ và thành-phố Hanoi cấp cho một món tiền chi để chi-dùng các việc thưởng trong trường, còn sự mở-mang thêm ra đều phải trông vào các nhà từ-thiện có nhiệt-tâm về việc công-ích. Năm 1924 hội Khai-trí Tiến-đức cấp cho 100 $, năm nay lại cấp cho 300 $.

Sau đây tôi xin trích một đoạn trong tờ trình của ông thầy thuốc trường Thể-dục để các ngài biết sự dạy tập thao ở trường ấy đã kết quả thế nào :

Học-trò từ 9 đến 20 tuổi, người lớn từ 20 đến 47 đều theo tập thể-thao lắm vì tập được ít lâu sẽ cũng thấy rong mình khoan-khoái và tinh-thần vui vẻ hơn nhiều. Người đã ưa thể-tao lại ăn-ở rất hợp vệ sinh.

« Lúc đã tập được từ 2 đến 5 tháng thì vòng tay thêm 1 cm đến 1 cm 5, vòng cổ thêm 1 cm 5 đến 2 cm, vòng quanh-vai thêm 4 cm 5 đến 5 cm 5, bụng chân 0 cm 5 đến 1 cm, quanh đùi thêm 2 cm 0.

« Học-trò từ 9 đến 20 tuổi, vòng quanh-ngực thêm 4 cm 0 đến 2 cm.

« Người 25 tuổi, vòng quanh-ngực thêm 4 cm 0 đến 4 cm 5.

« Người 47 tuổi, vòng quanh-ngực thêm 2 cm 0.

« Càng trai-tỉ tập càng tốt.

« Sự thao-luyện làm được cho người gầy béo ra và người béo gầy bớt đi. Thật quả như vậy : một cậu học-trò 12 tuổi tập trong 1 tháng thêm được 0 k. 800 ; một cậu tập trong 2 tháng thêm được 2 k. Một cậu 14 tuổi được 1 kg 200, một cậu 16 tuổi tập trong một tháng rưỡi nặng thêm được 2 k. 150. Một người 30 tuổi thêm được 2 k. 850 ; người 47 tuổi tập trong một tháng thêm được 0 k. 490.

« Còn người bụng sệ (obèses) thì gầy bớt đi. Một người 28 tuổi tác mới tập cân nặng 57 k. theo-luyện trong hai tháng nặng hơn đi 3 k. Một người nữa 35 tuổi mới tập có hơn một tháng mất hẳn 2 k. »

Hiện ở trường Tuế-dục có rất nhiều học-trò gân-cốt nở-nang, thân-thể cân đối, ai trông thấy cũng vui lòng đẹp mắt. Ấy sự thao-luyện kết quả là thế. Trường Thể-dục có ích là thế.

Vậy xin các ngài ra tâm giúp trường Thể-dục được chỉnh-đốn và phát-đạt thêm ra. Các ngài không những có công với trường Thể-dục mà lại có công với cả quốc-dân.

Các ngài có lòng quyên cho trường Thể-dục nhiều ít thế nào xin cứ gửi về cho ông chánh thủ-quỹ Lê-v-Phúc thu-ận.

Kỳ thi thư-ký vào phủ Toàn-quyền. — Kỳ thi tuyển thư-ký vào các sở thuộc phủ Toàn-quyền đã dự định trong nghị định ngày 26 juillet 1924 thì sẽ tùy theo số cần dùng nhiều ít thế nào mà mở tại Hà-nội, do một hội-đồng khảo sát như sau này :

Một quan cai trị chánh hội-đồng, Một viên chủ sự phủ Toàn-quyền và một viên giáo học bực Cao-đẳng tiểu học làm hội-viên.

Số thí lấy bao nhiêu người tùy quan chánh sở quan-lại phủ Toàn-quyền.

Chương-trình thi có :

A. *Bài viết*

1° Một bài âm tả độ 20 dòng trở lại và 4 câu hỏi nhân với 3 ;

2 Chép lại bài âm tả để làm bài tập viết, nhân với 1 ;

3° Một bài luật Pháp-văn, nhân với 4 ;

4° Dịch một bài quốc-ngữ ra chữ Pháp và một bài ở Pháp ra quốc-ngữ, nhân với 2.

B. *Bài vấn đáp*

1° Tập đọc một bài chữ Pháp, nhân với 4 ;

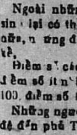
2° Hỏi về địa-dư nhân với 2.

Ngoài những bài trên ấy các thí-sinh lại có thể xin thi đánh máy chữ Pháp, chữ ứng đối số kém 12 tại không kể.

Điểm số các bài thi cho từ 0 đến 20, điểm số tối thiểu lấy vào vấn đáp phải 100 điểm số lấy đỗ ít nhất phải 160.

Những người ứng thi phải làm đơn đệ đến phủ Toàn quyền (Service du Personnel) 20 ngày trước kỳ thi và phải đính những giấy đã kể ở nghị-định ngày 26 juillet 1924.

PHARMACIE FRANÇAISE D'INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, chừng 1 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ : 0 $ 90

本所於昨日新到大批各種上等洋貨

Tòa Thượng thẩm. Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này :

Việc giấy bạc giả. — Việc lũ Trịnh-v-Paong, làm giấy bạc giả để đánh bạc bị tòa Nam-án tỉnh Hải-dương kết tội về cộng lừa dối người và phạt tên thì 1 năm tù, tên tài 3 tháng tù án treo, nay tòa Thượng-thẩm cho là tòa Nam-án không có quyền phán-đoán, về việc giấy bạc giả chỉ có tòa án Đại-hình mới có xử đoán mà thôi. Như thế thì những tên phạm về việc này sẽ phải xử tại tòa án Đại-hình.

Bội tín. — Lê-văn-Minh là tộc-biểu bị thua cáng với mấy tên tộc-biểu khác thu tiền thuế hộ lý-trưởng Lê-v-Hinh, rồi tiêu đi không giao cho lý-trưởng đem nộp, phải tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt 7 đồng thì được tòa Thượng-thẩm tha. Những người tộc-biểu kia cũng phải tòa Nam-án tỉnh phạt mỗi người 7 đồng nhưng không chống án.

Trốn sưu thuế. — Tòa Thượng-thẩm y án tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt Ng-văn-Hột 6 ngày tù và 11 $ 20 Ng-Dao 6 ngày tù và 5 $ 16, Ng-Tung 6 ngày tù và 5 $ 94 vì tội trốn sưu thuế không chịu đóng.

Vu khống và giam đánh người. — Phạm-ngọc-Cuẩn là lý trưởng nhận của dân làng là 120 đồng mua gạch vôi và các vật liệu khác chữa công sở. Tên lý tiêu đi rồi lập sổ và cho mấy người làng tên là Tửa, Bột và Tuynh vào nhà áo cơ-sự, rồi đến bắt trói đánh những người ấy và giải trình quan sở tại ; lại việc người nhà tên ấy là lũ tên Phạm-văn-Pảm làm chứng giả. Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt Phạm-ngọc-Chẩn, Phạm-v-Khu mỗi tên 3 tháng tù, Phạm-v-Pảm, Phạm-văn-Tâm, Phạm-văn-Lục tức Tiêu mỗi tên 1 tháng tù án treo. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho Phạm-v-Kha xuống 2 tháng tù và y án phạt những tên kia.

Đánh người bị thương. — Một người đàn bà tên là Trần-thị-Sự buôn bán tại tỉnh Hà-nam định làm lại một cái nhà ở n à quê. Ngày tháng bảy tây năm ngoái có gạo cho tên Ngô-văn-Nan, Ngô-v-Pha và Ngô-v-Ba là người nhà 100 đồng nhờ mua vật liệu làm nhà hộ. Lỗ tên ấy thông-đồng với nhau tiêu đi, đến khi người đàn bà ấy trở về không thấy làm nhà cửa gì mới đi kiện. Hôm mồng 1 tháng giêng tây năm nay người đàn bà ấy có trát đòi đến đối tụng, lúc ở công đường về thì bị lũ tên ấy sinh sự đánh bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt tên Ngô-v-Nha 10 đồng, Ngô-v-Pha và Ngô-v-Ba mỗi tên 1 đồng, và bắt phải liên đới với nhau bồi 15 đồng cho người bị đánh. Tòa Thượng-thẩm tha cho Ngô-v-Pha Ngô-văn-Ba và y án phạt Ngô-v-Nha và bắt tên ấy cùng tiền bồi thường.

Dọa giết chết vì đốt nhà. — Đỗ-v-Khuê tức Thế có bán chịu cho một người hàng xóm tên là Đinh-v-Đậu một con lợn là 8 đồng. Sau vì sự giá tiền nong lôi thôi, đôi bên cãi nhau. Trong lúc cãi cọ nhau, Đỗ-v-Khuê có dọa giết chết. Cách ít lâu nhà Đinh-văn-Đậu bị cháy sạch sẽ, mà trước khi nhà ấy bị cháy thì thấy tên Khuê dọn đồ đạc trong nhà ra ngoài một ít truy tinh đi thưa. Sau xét thì quả tên Khuê thả mà đốt nhà người ấy. Tòa Nam-án tỉnh Phú-thọ p at tên Khuê 3 năm tù và bắt phải bồi 1500 đồng cho ở nhà bị cháy. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ngạch tòa Sứ. — M. Đỗ-Qui thư ký tập sự ở Yên-bái, nay được t ăng thư-ký ngạch sáu.

Ngạch thừa-phái. M. Đào-v-Hanh tức He, thừa-phái Lai-châu được từ chức

M. Bùi-huy Đào, quản làng Na-lư, châu Thạch lâm (Cao-bằng) đã trúng tuyển kỳ thi lại-k oa ở Cao-bằng năm 1918, nay được bổ thừa-phái hạng năm ở Lai-châu, thưởng hàm tăng cửu phẩm văn giai (9-2).

Ngạch khố-xanh. — Những người sau này được ghi tên vào sổ thông lên phó quản trong ngạch khố xanh Bắc-kỳ :

MM. Trần-văn-Linh, (Bắc-giang), Vũ-văn-Mậu (Quảng-yên), Đỗ-văn-Trác (Lao-kay), Lê-văn-Hồ (Phúc-yên), Ng-văn-Trương (Quảng-yên), Nông-văn-Thái (Cao-bằng).

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc thi ngựa. — Đến ngày chủ nhật 26 avril này hồi 13 giờ ở Haiphong lại có cuộc thi ngựa lần thứ mười trong vụ này.

NAM ĐỊNH

Tại hội Trí-tri. — Nhân dịp ông Ng-văn-Hội, thư-ký thượng hạng ngạch tòa sứ, Hội-trưởng hội Trí tri về nghỉ 6 tháng, tối hôm 22 avril, các hội-viên hội Trí-tri có thết tiệc ông tại hội-quán.

Nhà hội buổ..ấy treo đèn cắm cờ rất là lịch sự.

Non 40 ông đến dự tiệc rất là vui vẻ.

Ông nghị Hà-duy-Thăng có nói mấy lời bày tỏ cái cảm của ông Hội-trưởng đối với hội.

Ông Hội đáp lại rằng chẳng biết ông có giám hội được chút nào không mà có ra chăng nữa thì chẳng qua cũng là cái bổn phận của ông, thật không dám kể lấy làm công với hội.

Ông làm việc nhà nước đã ngoài 20 năm, nay vì chút việc tư tạm nghỉ. Ông thấy anh em thật lòng yêu mến mà thiết đãi ông thế này, ông lấy làm cảm-động vô cùng, song tuy ông nghỉ nhưng ông vẫn ở đây, trước sau cũng vẫn một lòng với hội mà cố công cùng sức làm cho hội càng ngày càng thêm thịnh vượng hơn lên.

Ông Hội nói xong, cử tọa vỗ tay lâu rồi chuyện trò vui vẻ mãi đến 9 giờ mới ra về.

Bắt trước phiên lệu. — Hồi 11 giờ 30 hôm 22 Avril, hai ông Tây Đoan đến khám tại một nhà ở ngõ Văn-nhân có bắt được một chai nhỏ thuốc phiện lậu đưa ở cạnh cửa nhà bếp.

Chủ nhà đã phải bắt điện ngay ra sở Thương chính.

Anh xã cốc mài với công-tử bột. — *Xã cốc mài !* Ấy thôi ! đồ mất cả hàng của tôi rồi ! Anh hàng đang rao, bỗng kêu lên rồi quay lại tóm lấy cổ cần một cặp bột bận áo-phục cực mới, đi xe đạp đồng kênh vào gánh hàng đồ mất cả. Hoài của, đồ lênh láng ! cả ra đường. Bắt đền ! — Ừ đền ! Nhưng giờ chỉ có mấy trinh, đi theo rồi sẽ đền. Đó là câu chuyện ở cuối phố Paul-Bert chiều hôm kia, nhiều người cười đến phải vỡ bụng.

Bột đi đâu thế ? à ra bột đương phóng xe theo một ả, định bắt chim mà hóa ra vỡ ếch. Ngực cười thay !

Đi thanh tra. — M. Bro Bet thanh tra các trường đệ nhị cấp có xuống khám các lớp ở trường cao-đẳng tiểu học ở tỉnh lỵ từ ngày thứ hai. Ngài xem xét công việc có ý vừa lòng lắm.

Được thưởng ngân tiền. M. Ng-tri-Phương phó hội trưởng hội Thể-dục grand air được hội Học-giới bảo trợ tặng một cái « Nam-định Học-giới bảo trợ hội tinh » bằng vàng lại được ân thưởng nhất hạng ngân tiền. Xin có lời mừng ông Ng-tri Phương.

T. S. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Gởm cho cái oai cậu lệ. — Mới đây tôi có vào thăm mấy người quen ở trong ga H. M. huộ : về tỉnh Vinh, một hôm thư tả rả nhau đi chơi thấy có đám đông người, tôi đóm vào xem có gì, t ấy một người ăn mặc gọn ghẽ đang đánh trói một người ăn mặc gọn ghẽ là tên lính lệ, đầu đội người kia vào huyện có việc quan. Ở huyện Q. L. tôi này có một cậu lệ tan ác lắm, đi đến đâu thì đánh trói, chửi mắng tha nhẫn quá, trẻ chẳng tha già chẳng thương.

Gởm cho cậu lệ, đám cậy thần cậy thế mà làm càn tai ương ?

P. C. G lai cảo

(*Xem trang thứ tư*).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 23 Avril 1925

CÁI KIẾN KIỆN CỦ KHOAI

Nhiều ngài viết thư cho bản-hội bảo diễn lại vở chèo cái-lương mà vào buổi tối thứ năm, vậy ban-hội xin lĩnh ý để các ngài được hài lòng.

Vở chèo cải-lương này của một nhà danh-sĩ soạn ra có nhiều ý-vị hài hay, câu hát đối chọi nhau tang tiếng một, nghe rất là thâm thúy và có ý vị lắm. Xin các quí-khách lấy vé sớm kẻo hết. Tích hát này dài, vậy đúng 8 giờ tối tại khai diễn, các ngài đến sớm cho. Bán vé từ tối thứ tư.

Tối thứ sáu 24 Avril 1925

ĐỨC MẪU THOÁI

Tích hát này đã có kỷ, nội ai lạc. Thảm nhất là chỗ Công-chúa phải đi vào rừng, than văn rất là não nùng ai oán. Vui nhất là có các loài thủy lộc lên nước Công-chúa về Động đình, trông rất là uy linh. Bộ thủy lộc mới sắm mới lại trông rực rỡ lắm, như thực vậy.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo nhà tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về mùa trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội-các phụng lời chiếu phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng cho MONTÈS qui bằng, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng. Trước lạc phê thị giới cho qui được phòng chế-tạng để tỏ thành-giá.

Khâm thử.

欽此欽遵三月初五日內閣奉
硃批准如所請欽此欽遵
欽此欽遵
欽此欽遵

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến thức chẳng ai tin được. Dã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Phố PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ GANG SẮT — CÁC CƠ-KHÍ

Một vài thứ giá hàng hóa :

Cân đồng trong nhà, đĩ bằng gang, tòa bằng đồng, cân được 5 kgs. Mỗi cái :	65 fr. 00
Một bộ quả cân bằng đồng, có đĩ bằng gỗ	35 fr. 00
Crémone. Chỗ đóng định bằng gang 16 c/m × 2 m.	6 fr. 75
Then cửa bằng sắt 38 m/m tam dán 6	8 fr. 00
Pène dormant 1/2 tour. Hai thìa khóa 14 c/m.	12 fr. 00
Thước 5 branches à ressort. Gỗ sơn 16 m/m	2 fr. 00
Pine-tin verselle noire tête noire 18 c/m.	5 fr. 00
Toile émeri hạng nhất, đủ các số.	0 fr. 80

BOITE POSTALE N° 60

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Trong gia tộc giờ uống rượu
DUBONNET
thì trước giờ ăn cơm một khắc đồng hồ

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUES & Cie
Paris — Bruxelles — Barcelone — Porto

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Săn voi bị voi quật chết

Việc này đã nói trong số báo trước nay lại được tin sau này :

Mới đây n ấm vào bữa thứ bảy, lại nhằm dịp lễ Pâques. M. Tritsch cùng một người bạn là M. Bành-tong-Diệp đi xe hơi tuồng lên rừng ra mé Song-quao, ấy là chỗ M. Ronzel lại bị nạn xe hơi cũng vào hôm ấy. Khi đến đó nhờ được một người thổ-dân thạo việc săn thú rừng, nên dẫn M.Tritsch và Bành-tong-Diệp đi kiếm thú. Cả ba người đi được một đỗi, đánh được dấu bèn nom theo. Một lúc coi bộ mệt, nên kiếm chỗ mát ngồi nghỉ. Chẳng dè chỗ đó là chỗ voi trú, nên vừa thoạt thấy bầy voi đi ngang qua, MM. Tritsch và Bành-tong-Diệp nối nạ theo sau ; vừa tới gần, Bành-tong-Diệp bắn ra hai phát súng. Súng nổ thì con voi liền té xuống, còn cả bọn voi kia thấy vậy cũng hãi kinh bỏ chạy rào. Cả hai lấy làm đắc chí vội vàng xông tới ; dè đâu vừa mới lại gần thì bỗng đâu trong bụi rậm lại té ra một con voi cái g.à. Hai đàng mừng, lấy súng ra bắn loạn xạ ; con voi cái yếu sức liền đâm đầu chạy. M. Bành-tong-Diệp thấy thế bèn đuổi theo, tưởng là quyết bắn cho được nữa. Ngờ đâu vì đuổi mà quá, voi ta tăng thế k ông chịu thua, bèn trở ngoái lại đuổi. M. Bành-tong-Diệp lúc này hoảng vía nên chạy lui lại ; nhưng mà sao khỏ ; voi già cái ta bèn thò vòi ra vắng dậu ta té xuống mà lấy chân chà cho đến chết.

Lúc ấy có bọn Mọi thấy vậy cũng lấy làm thương hại, nhưng mà chỉ đứng lấy mất ngó chớ biết làm sao.

Cái hại về đi săn như thế tưởng cũng ghê-gớm lắm vậy.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy gầy côm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết

MAU BỔ 1$40

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

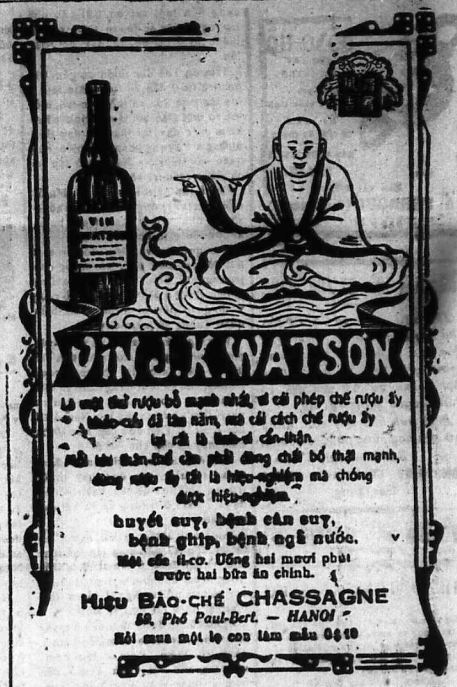
Bệnh hoa mùa, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm-lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Số làm cho bệnh-nhân huyết đi mà chính nhân huyết ấy cũng lại sản yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào nhân huyết. Muốn bồi bổ cho nhân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chống khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh ghip, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho nhân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Dùng bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, để bắt cứ mọi đường hay sữa khỏe.

Cần dùng hàng-giả đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt để chữa khỏi kỳ số hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

9056

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cứ phép chế rượu ấy chúng-chỉ để lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cần-thận.

Nếu thầy thuốc cho phải dùng thứ bổ thật mạnh, dùng ngay ấy rất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghip, bệnh ngã nước.

Một cốc tí-co. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

52, Phố Paul-Bert. — HANOI

Mỗi mua một lọ con làm mẫu 0$10

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

CÔNG-TY VẬN-TẢI ĐÔNG-PHÁP

7, Boulevard Bobillot — HANOI

XƯỞNG XE Ô-TÔ BOBILLOT

Bán các ơ Michelin

cho ô-tô và xe tay

Độc-quyền về hạng ô-tô

MAJOLA 7 và 10 mã-lực

COTTIN DESGOUTTES 12 và 18 mã lực

Camionnettes LUC COURT

1000 và 1500 kgs.

?

Xưởng chữa xe

do một nhà chuyên-môn chủ-trương

Chữa các xe ô-tô xe ngựa và xe tay có thành mới

CHO THUÊ, MUA VÀ ĐỔI ô-tô và xe tay

Ban buôn các thứ ơ

Gởi giây-thép thì đề tắt là : CHEDOTAU HANOI — GIÂY NÓI SỐ 73

CÁC CHỨNG ĐAU XƯƠNG VÀ THẤP

Những bệnh trên đã kể và các chứng sau này như lở lượt mửa ra là bởi tại máu sấu cả. Đàn-bà thì thường có những lúc phải tội và lúc trở về già. Các chứng ấy có bởi vì máu sấu thành ra độc, có nhiều cận. Vậy muốn cho mau chầy lưu thông thì nên dùng thứ thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các lương-y hoàn-cầu điều công-nhận là mạnh là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu máu mất cặn và các bệnh ngoài da như ghẻ lở, các nốt mẩn khác mà bệnh giang-mai phá ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục-hợp to.

Lạc vỏ giả Mắc đọng

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

TỪ VINH ĐI THAKHEK

Vân thầy ở Vientiane về tới chủ-nhật thì sáng thứ hai xe ô-tô chở thơ và hành-khách ở Thakhek về tới Vinh.

Ngày thứ sáu đúng 7 giờ sáng chạy, chiều thứ bảy đến Thakhek vừa kịp lên thầy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bán-ty liệu sắp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 25$00 một chỗ ngồi.

Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Tân-ấp đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHANVANPHI,

Vinh, Đông-hà, Tân-ấp, Thakhek hay là Hạng

Nếu các ngài mệt nhọc, yếu đuối, thì nên uống thuốc Pilules Pink, kẻo sau lại hối rằng sao không uống sớm.

Thuốc Pilules Pink bổ huyết và bổ gân, làm cho ngon miệng, và dễ tiêu. Thuốc ấy chữa các bệnh gốc bởi huyết xấu, thần kịch mệt rất là thần-diệu.

Thuốc Pilules Pink bán tại tất cả các hàng bào-chế.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết cho rõ rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bổ không có tiền trả theo giấy mua thì tòa quan không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :

VẠN-THỊNH

6, Rue des Cantonnais, 6

HANOI

Hàng rét mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt.

2056

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酸補

J. BLANC *(dệt nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每日飯前喫古哩喀沒喱酸欺喱酒

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2009

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỈNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HAM

PHÒNG NGỪA BỈNH OAN linh-nghiệm thật, những là bịnh giác-trùi, thiên-thời, ôn-thấp, ôn dịch lâu vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa tay nhà cửa khỏi độc-địa, để tẩy trong đồng hồ, giàu toàn lấy cresyl-jeyes để quét.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật chi độc, trong vỏ, muỗi mòng, bọ chét, gián mối và nhện-nhện.

Có mới mình thử dầu "CRESYL-JEYES" đừng trọn trư hết hồi hèm mà thôi.

HÃY DÙNG CỐI ĐỒNG CHIU lấy bình nào không rõ nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

POINCARD & VEYRET, COMPTOIRS D'EXTRÊME ORIENT

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ LĨNH ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được chắc, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Các mua phải mỗi ngày 20 quan và trong 31 tháng đúng, 20 quan thêm nữa các điều khoản sẽ trong hiệt (thêm vậy mỗi ngày các đã có mấy lần mà thì làm nữa giảm có được.

Nếp tiền lần đầu được ngay tức là có, chỉ chính mình có quyền số-hữu, mà lần rút số nào cũng được dịp, như thế đã đông hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được tiền nguyên số tiền. Mỗi cái vé PANAMA thì nếu cũng trúng một lần, giá tiền lớn có 100.000 khác đều một 5.000 quan, không có cũng được hoàn số tiền quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất có lợi nhất

Mỗi năm sở tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY :

120 lô	200 000 quan	200 lô	5.000 quan
127 lô	100 000 —	1.200 lô	3.000 —
263 lô	100 000 —	12.000 lô	1.000 —
265 lô	10 000 —	1.727 lô	600 —

Có vé được dự các cuộc rút số một cho đến khi có vé nào mình trúng khi chết hẳn, dù vé có để nhiều năm mới rút số, số vẫn có trúng số, thì cũng phải giá tiền. Mỗi lô số đều nhiều tiền được hoàn hết. Các số giao cho người nhà đứng coi vé và thực cử, người nhà và lúc nào muốn xem cũng được, đứng nam nữ hai tuổi trong ngày 15 Mars 1928 đến rút ky giờ số nào phần nhiều cho người nào vé.

KỲ SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CREDIT COLONIAL, Rue Paparis, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)